

Atlasgroep biodiversiteit

Portret van de Lathyrusbij

Een aantal mensen van onze volkstuinen doet jaarlijks mee aan de nationale voorjaars bijentelling. Ik ben er daar één van. Op 23 en 24 april 2022 kun jij ook meedoen, geef je dan nu al op:

<https://www.nationalebijentelling.nl/>

Hierdoor raakte ik nog meer geïnteresseerd in bijen en bleef het hele jaar door bijen observeren en fotograferen en op waarneming.nl plaatsen gewoon met mijn smartphone en de app Obs. Elk jaar leerde ik weer een paar bijen erbij kennen.

Inmiddels weten we dat we zo'n 36 soorten wilde bijen hebben op de beide volkstuincomplexen Linnaeus en Frankendael samen. Daar ben ik blij mee. Dat moeten we koesteren en versterken. Bijvoorbeeld door te zorgen dat er voldoende voedsel en nestelplaats is. Het is belangrijk om de soorten bijen die je hebt te kennen, want dan kan je rekening met ze houden door de juiste planten te laten groeien en proberen hun populatie in stand te houden en zo mogelijk te laten groeien.

Vandaag wil ik graag de Lathyrusbij aan jullie voorstellen. Zij is een solitair levende wilde bij en leeft ook op onze volkstuin.

Ik trof haar in 2019 aan al foeragerend op de vaste Lathyrus plant (siererwt) die al jaren gewoon in een kuip op mijn terras staat. In januari 2022 werd haar aanwezigheid officieel bevestigd met bewijs door bijenkenners van waarneming.nl. Ik had inmiddels al minstens 4 foto's van haar in de waarneming.nl database geplaatst. Haar wetenschappelijke naam is *Megachile ericetorum*, en zij behoort tot het geslacht behangersbijen. Zij is sterk verwant aan de behangersbijen maar ze bekleedt haar nest niet met blad zoals de andere behangersbijen wel doen, maar bekleedt het met fijn zand/ leem /mortel en daarom zijn er ook wetenschappers die haar indelen in een eigen species *Chalicodoma erictorum*, de Nederlandse naam is dan mortelbijen. Haar bloembezoek is oligolectisch dat wil zeggen dat zij uitsluitend op bloemen uit de peulvruchtenfamilie foerageert. Daar dankt zij haar naam aan.

Ze is een echte zomerbij. De vliegtijd is van half april tot eind augustus maar de hoofdvliegtijd is begin juli. Het vrouwtje is 13-17 mm en een van de grootste behangersbijen. Het mannetje is iets kleiner 12-14 mm. Het meest opvallend aan het vrouwtje is haar mooie gele buikschuier waarmee ze het stuifmeel verzamelt en vervoert naar haar nest. Dit doen alle behangersbijen, zij zijn buikverzamelaars. Haar borststuk is lichtbruin behaard. De Lathyrusbij lijkt een beetje op de tuinbladsnijder maar de gele streepjes (bandjes) op haar achterlijf zijn breder, ook heeft ze maar twee tanden aan haar snijkaak, en de tuinbladsnijder heeft er vier. De mannetjes van de Lathyrusbij hebben zwaar lichtbruin behaarde voorpoten.

De Lathyrusbij nestelt in spleten van leemwanden of muren, en kwam van oorsprong in Limburg en Zeeland voor maar nu ook Noordelijker in ons land. Ze nestelt ook graag in boorgaten in hout en bamboestengels. Ze kiest 7-10 mm diameter. Een typerende houding is een sterk geknikte houding die ze innemen wanneer ze op de Lathyrus nectar drinken.

Zie plaatjes van Lathyrusbij vrouw, met typerende buikschieter, de brede gele bandjes en typerende foerageerhouding

Hoe kan jij haar helpen?

Zaai dit voorjaar nog de siererwt *Lathyrus odoratus*; dat is een prachtig heerlijk geurende kleurige eenjarige plant. Daar heb je zelf ook veel plezier van en zeker als je dan straks in juli de *Lathyrusbij* ziet. Of zet de vaste *Lathyrus* in je tuin, deze komt elk jaar vanzelf terug en kan ook in een grote kuip. Beide hebben wel een hekwerk of takken steuntje nodig. Kies natuurlijk biologisch geteelde zaden, want alle insecten zijn heel gevoelig voor gif.

Ze vliegt ook op rolklaver, veldlathyrus en de blazenstruik. Deze laatste struik behoort ook tot de peulvruchtenfamilie.

Hang een klein bijenhotel met korte (6 cm) bamboestengels diameter 7-10 mm op een zonnige Zuid-west plek in je tuin. Het merk Natuurmonumenten is vrij goed, en verder kun je het ook zelf maken als je maar zorgt dat de boorgaten de juiste diameter hebben en niet rafelig zijn want dan kunnen de vleugels beschadigen.

Veel plezier op je tuin,

Marja van de Pol